

Spauda ir informacija

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 74/14
2014 m. gegužės 20 d., Liuksemburgas

Generalinio advokato išvada byloje C-333/13
Elisabeta Dano ir Florin Dano / Jobcenter Leipzig

Generalinio advokato Melchior Wathelet nuomone, remdamasi bendruoju kriterijumi, kuriuo įrodomas realaus ryšio su priimančiąja valstybe nare nebuvimas, Vokietija kitų valstybių narių piliečiams gali nemokėti „socialinių išmokų nepasiturintiems darbo ieškantiems asmenims“

Taigi Vokietija gali nesuteikti teisės į tokias išmokas asmenims, kurie atvyksta siekdami vienintelio tikslo – ieškoti darbo arba gauti socialinę paramą

Nepasiturintys darbo ieškantys asmenys Vokietijoje gali prašyti minimalių išmokų, visų pirma, pragyvenimui užtikrinti¹. Suteikiamomis išmokomis siekiama sudaryti galimybę gyventi žmogaus orumo nežeminančiomis sąlygomis. Jos skirtos pagrindiniams ir papildomiems poreikiams, taip pat būsto ir jo šildymo poreikiams tenkinti. Tačiau pagal Vokietijos teisę asmenims, kurie į šią šalį atvyksta vien tam, kad gautų minėtas išmokas arba įsidarbintų, teisė į tokias išmokas nenumatyta. Tuo Vokietijoje siekiama išvengti nepagrįsto naudojimosi socialinėmis išmokomis.

Sozialgericht Leipzig (Leipcigo socialinių bylų teismas) klausia, ar tokios teisės nesuteikimas prieštarauja Sąjungos teisei. Šis teismas turi išspręsti ginčą, kuris kilo tarp dviejų Rumunijos piliečių, E. Dano ir jos nepilnamečio sūnaus, ir *Jobcenter Leipzig* (kompetentinga įdarbinimo administracinė institucija). *Jobcenter Leipzig* atsisakė šiems abiem asmenims skirti minimalias išmokas, nes Vokietijos teisėje tokia galimybė nenumatyta². E. Dano ir jos (Vokietijoje gimęs) sūnus keletą metų gyvena Leipcige. E. Dano sesers, kuri juos išlaiko, bute. E. Dano neturi profesinio išsilavinimo ir iki šiol nei Vokietijoje, nei Rumunijoje nevykdė jokios profesinės veiklos. Atrodo, kad į Vokietiją ji atvyko nesiekdama ieškoti darbo ir nesistengia ten įsidarbinti.

Šiandienos išvadoje išdėstyta generalinio advokato Melchior Wathelet nuomone, Sąjungos teisė³ nedraudžia remiantis bendruoju kriterijumi atsisakyti skirti kitų valstybių narių piliečiams „specialią neįmokinę išmoką pinigais“ (kaip antai Vokietijoje minimalias išmokas nepasiturintiems darbo ieškantiems asmenims⁴), jeigu taikomu kriterijumi (pavyzdžiui, prašymą pateikusių asmens atvykimo į valstybės narės teritoriją motyvu) gali būti įrodyta, kad nėra realaus ryšio su priimančiąja valstybe nare, ir siekiama išvengti nepagrįstos naštos nacionalinei socialinės paramos sistemai.

¹ Vokietijos socialinio kodekso II knyga (*Sozialgesetzbuch Zweites Buch*, toliau – SGB II). SGB II numatytos minimalios išmokos taip pat apima išmokas, kuriomis siekiama integracijos į darbo rinką, tačiau jos nėra šio ginčo dalykas. Be šios darbo ieškantiems asmenims taikomos sistemos, galioja ir socialinės paramos siaurąja prasme sistema, pagal kurią SGB XII nenumatyta tokia teisė į išmokas, panašiai kaip yra byloje *E. Dano*.

² Tačiau už sūnų E. Dano iš Vokietijos institucijų kas mėnesį gauna 184 eurų dydžio išmoką vaikui („Kindergeld“) ir 133 eurų dydžio avansinę išlaikymo išmoką.

³ Konkrečiai turimi omenyje: 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 72), iš dalies pakeistas 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 988/2009 (OL L 284, p. 43), ir 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičianti Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinanti Direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL L 158, p. 77; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 46), ir klaidų ištaisymas OL L 274, p. 47, 2009.

⁴ Generalinio advokato manymu, šios išmokos, įvestos sujungus dvi ankstesnes sistemas (t. y. paramos bedarbiams ir socialinės paramos sistemas), yra specialios neįmokinės išmokos pinigais, kaip jos suprantamos pagal Reglamentą Nr. 883/2004, ir turi atitikti vienodo požiūrio principą. Tačiau kartu jos yra ir socialinė parama, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2004/38, tad priimančiosios valstybės narės piliečiai ir Sąjungos piliečiai, kurie pasinaudojo teise laisvai judėti ir apsigyventi, tam tikrais atvejais gali būti nevienodai vertinami.

Generalinis advokatas atkreipia dėmesį į tai, kad pagal Sąjungos teisę⁵ Sąjungos piliečiai ir jų šeimos nariai turi teisę tris mėnesius gyventi kitoje nei savo pilietybės valstybėje narėje, kol netampa nepagrįsta našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai. Asmenys, norintys likti ilgiau nei tris mėnesius, privalo turėti pakankamai lėšų, kad netaptų našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai. Skiriant socialinę paramą, tai gali neišvengiamai lemti nevienodą požiūrį į priimančiosios valstybės narės piliečius ir kitus Sąjungos piliečius.

Teisės aktas, pagal kurį minimalios išmokos neskiriamos asmenims, kurie toli gražu nesiekia integruotis į darbo rinką ir į Vokietiją atvyksta vien tam, kad galėtų pasinaudoti jos socialinės paramos sistema, generalinio advokato M. Wathelet nuomone, atitinka Sąjungos teisės aktų leidėjo valią. Nesuteikiant teisės į išmokas galima išvengti to, kad asmenys, kurie savo teise laisvai judėti naudojami neketindami integruotis, netaptų našta socialinės paramos sistemai. Be to, tai dera su valstybėms narėms šioje srityje palikta diskrecija. Kitaip tariant, ši nuostata padeda išvengti piktnaudžiavimo ir tam tikros „pašalpų turizmo“ formos.

Be to, generalinis advokatas pažymi, kad remiantis Vokietijos taikomu kriterijumi (t. y. atvykimu į Vokietijos teritoriją siekiant vienintelio tikslo – ieškoti darbo arba gauti socialinę paramą) gali būti įrodomas realaus ryšio su priimančiosios valstybės narės teritorija nebuvimas ir integracijos joje stoka. Šiuo kriterijumi galima užtikrinti sistemos ekonominį gyvybingumą ir nesukelti grėsmės jos finansinei pusiausvyrai. Vadinas, Vokietijos teisės aktu siekiama teisėto tikslo, kaip to reikalaujama pagal Teisingumo Teismo praktiką. Be to, generalinis advokatas mano, kad pasirinktas kriterijus yra proporcingas siekiamam tikslui. Vokietijos institucijos privalo įvertinti prašymą pateikusiojo asmeninę padėtį, kad galėtų nustatyti, ar ši teisė į išmokas jam nepriklauso ir dėl to minimalios išmokos neturi būti skiriamos.

PASTABA: Generalinio advokato išvada nėra privaloma Teisingumo Teismui. Būdami visiškai nepriklausomi, generaliniai advokatai siūlo Teisingumo Teismui teisinę bylos, už kurią jie atsakingi, išsprendimo būdą. Teisingumo Teismo teisėjai pradeda pasitarimus šioje byloje. Sprendimas bus priimtas vėliau.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas išvados tekstas](#) nuo jos paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Nuotraukas iš išvadų skaitymo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

⁵ Tiksliau – pagal 3 išnašoje nurodytą Direktyvą 2004/38.